

Regionernes Videncenter
for Miljø og Ressourcer

Nyt på jordforureningsområdet – fokus punkter for den kommende tid

2. November 2023
Christian Andersen

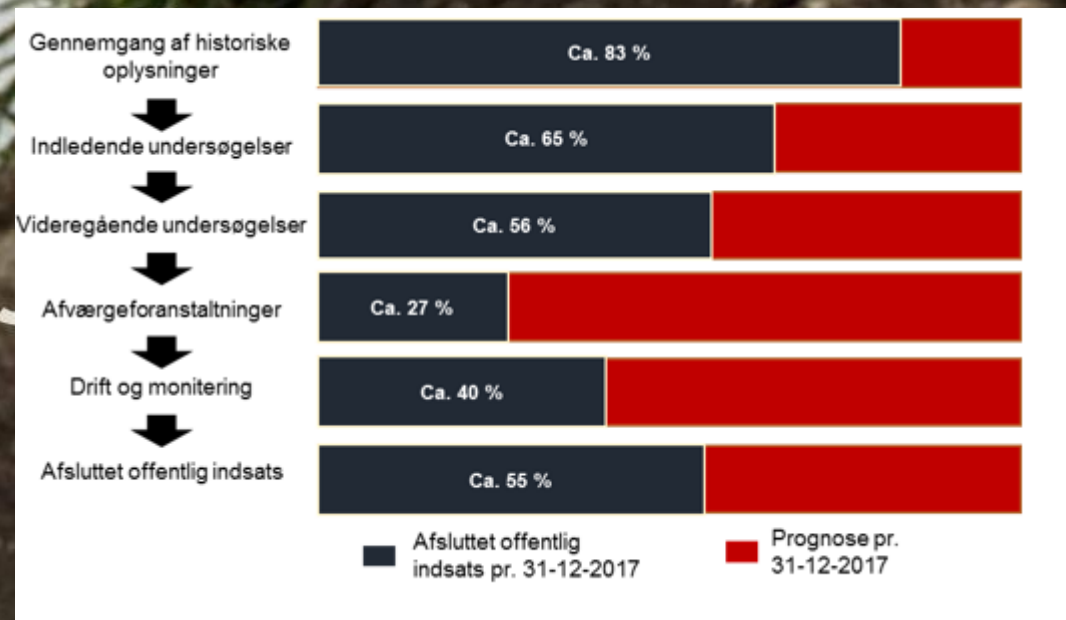
Jordforureningsloven fylder 25 år – hvordan går det?

- Vi har fået et ret godt overblik
- Vi har digitaliseret stort set alt
- Vi kan se en ende på V1 kortlægningen

Men

- Opgaven vokser
- Nye problemstillinger opstår
- Knopskydninger i loven
- Det er nok ikke en opgave der kan afsluttes

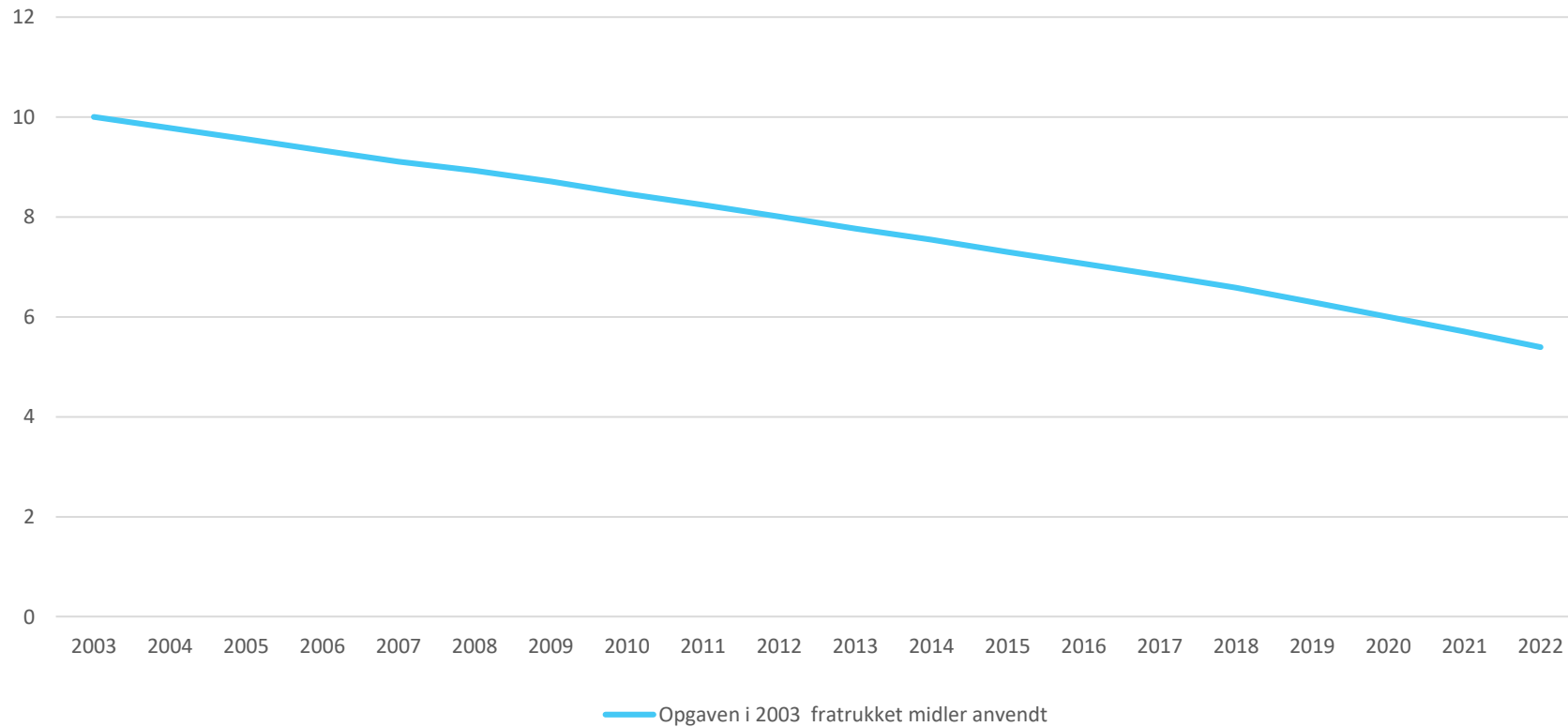
Tid til et servicetjek?

Siden 2003: Opgaven burde være halveret

Udvikling af grundvandsopgavens omfang vs.
opgaven i 2003 fratrasket de årlige ivesteringer (mia. kr.)

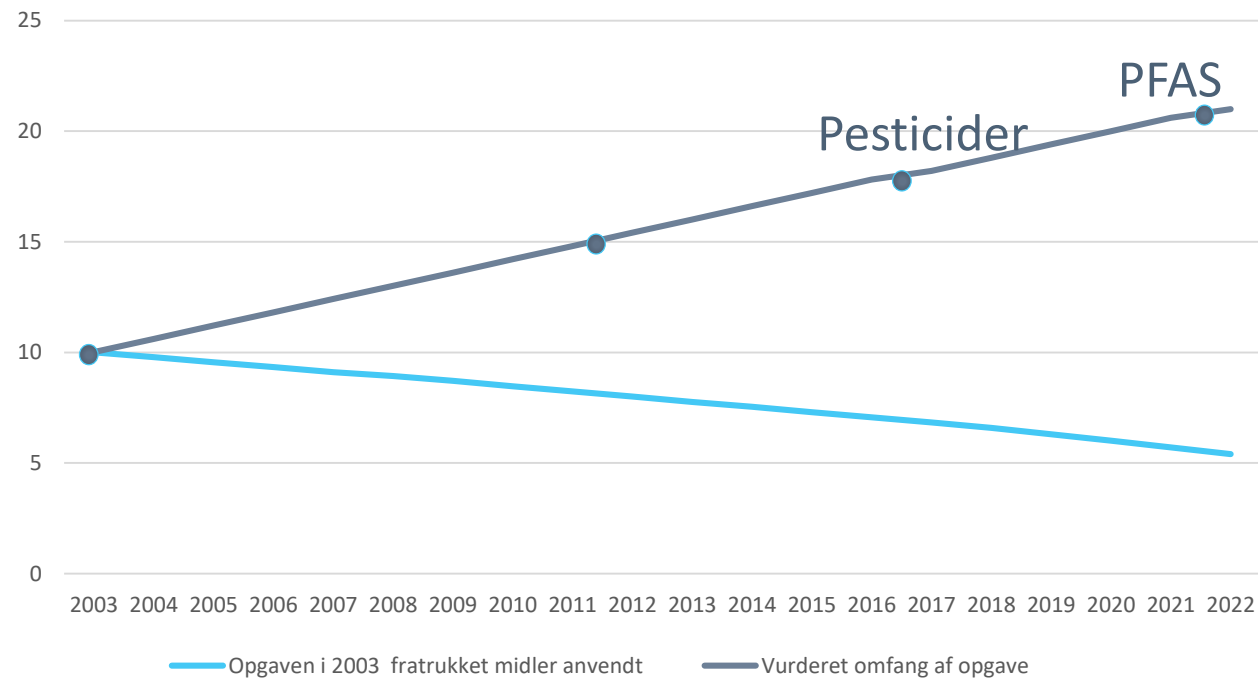

Men opgaven er mere end fordoblet

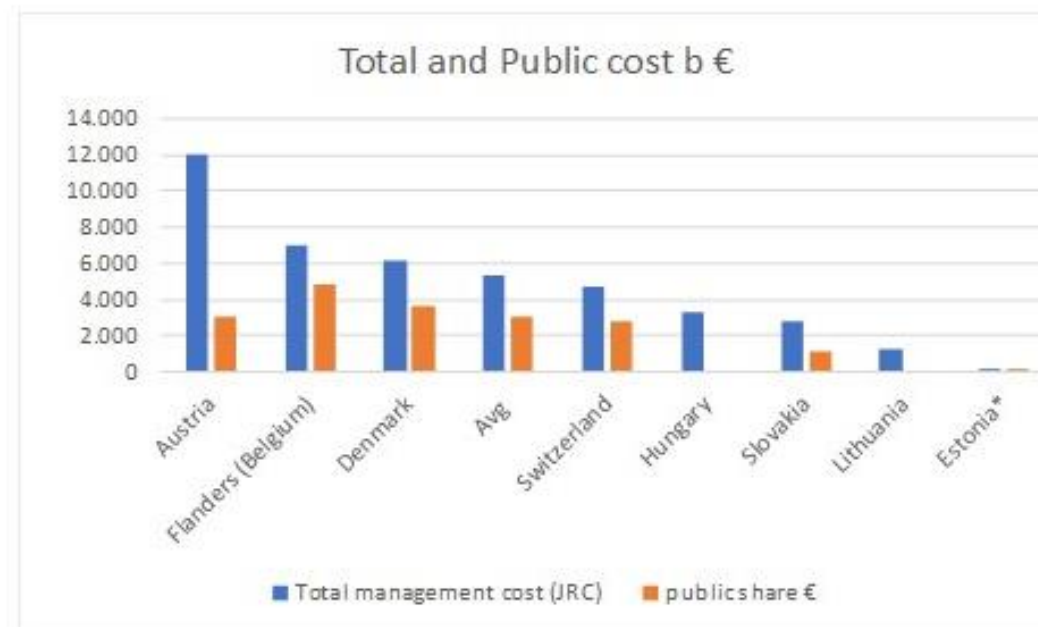
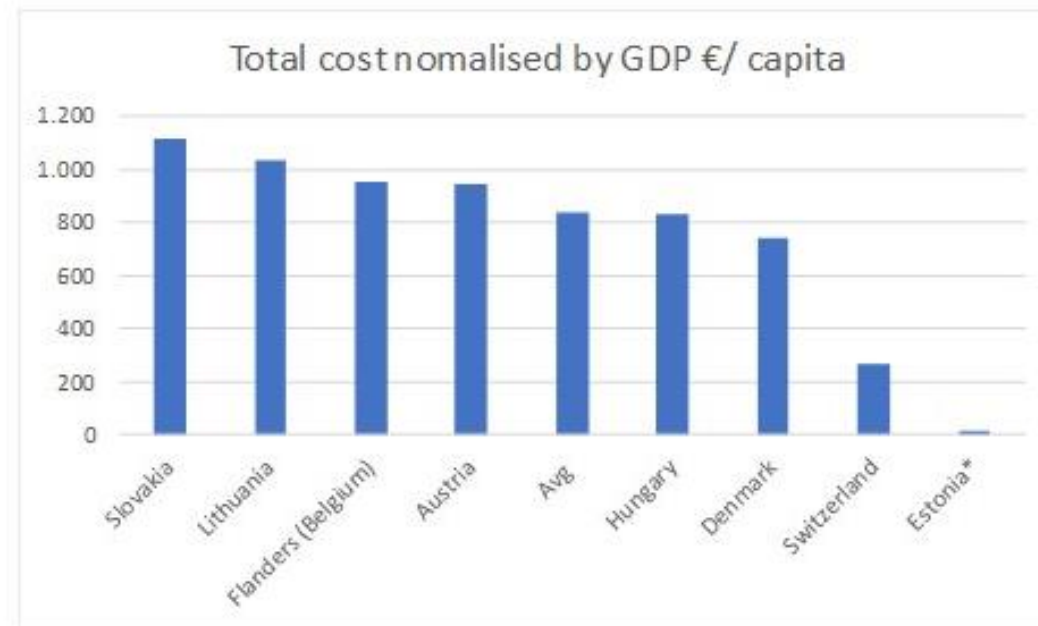
Opgavens omfang er revurderet flere gange siden 2003 (mia kr.)

Opgaven vokser tre gange så hurtigt som vi løser den

Er vi specielle i Danmark?

Overordnet nej. Den grundlæggende fornemmelse er den samme i andre lande, og opgaven er af sammenlignelig størrelse

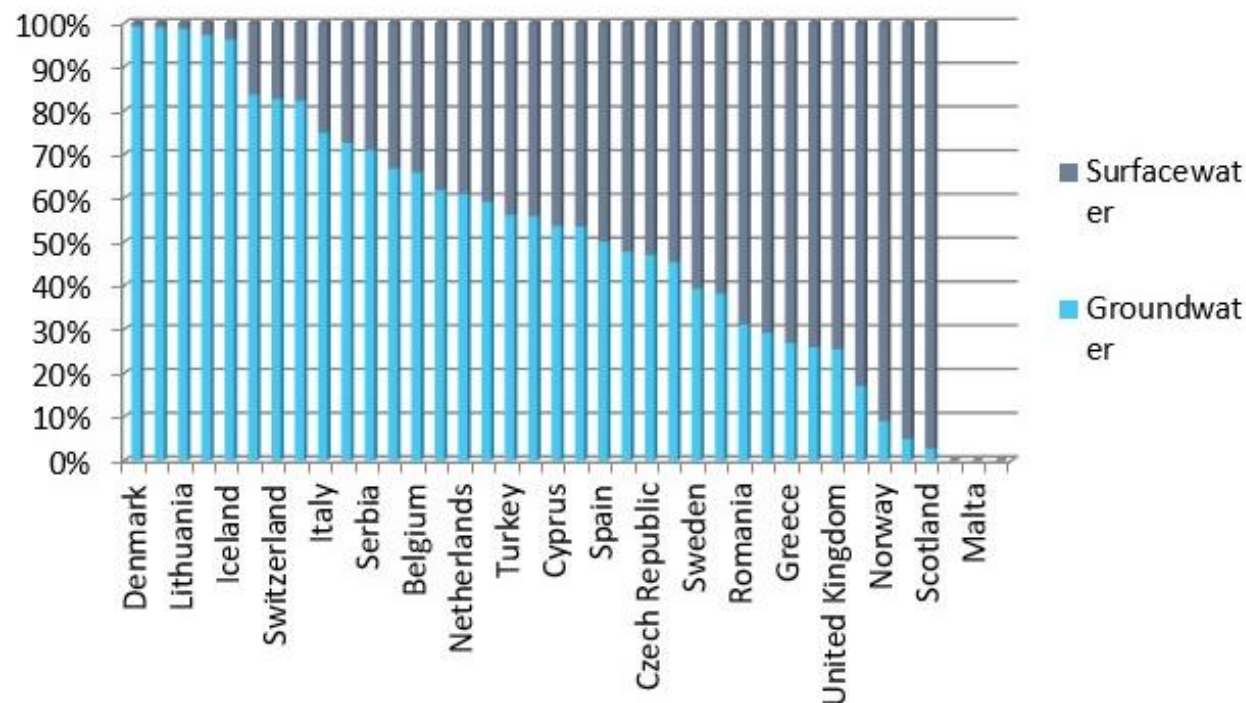

Der hvor vi adskiller os lidt:

Vi bruger meget grundvand

Vi har et meget begrænset privat ansvar

- Reelt intet forurener betaler ansvar fra før 2001 (og efter)
- Meget begrænset objektivt grundejeransvar

Hvordan håndterer vi en opgave der vokser?

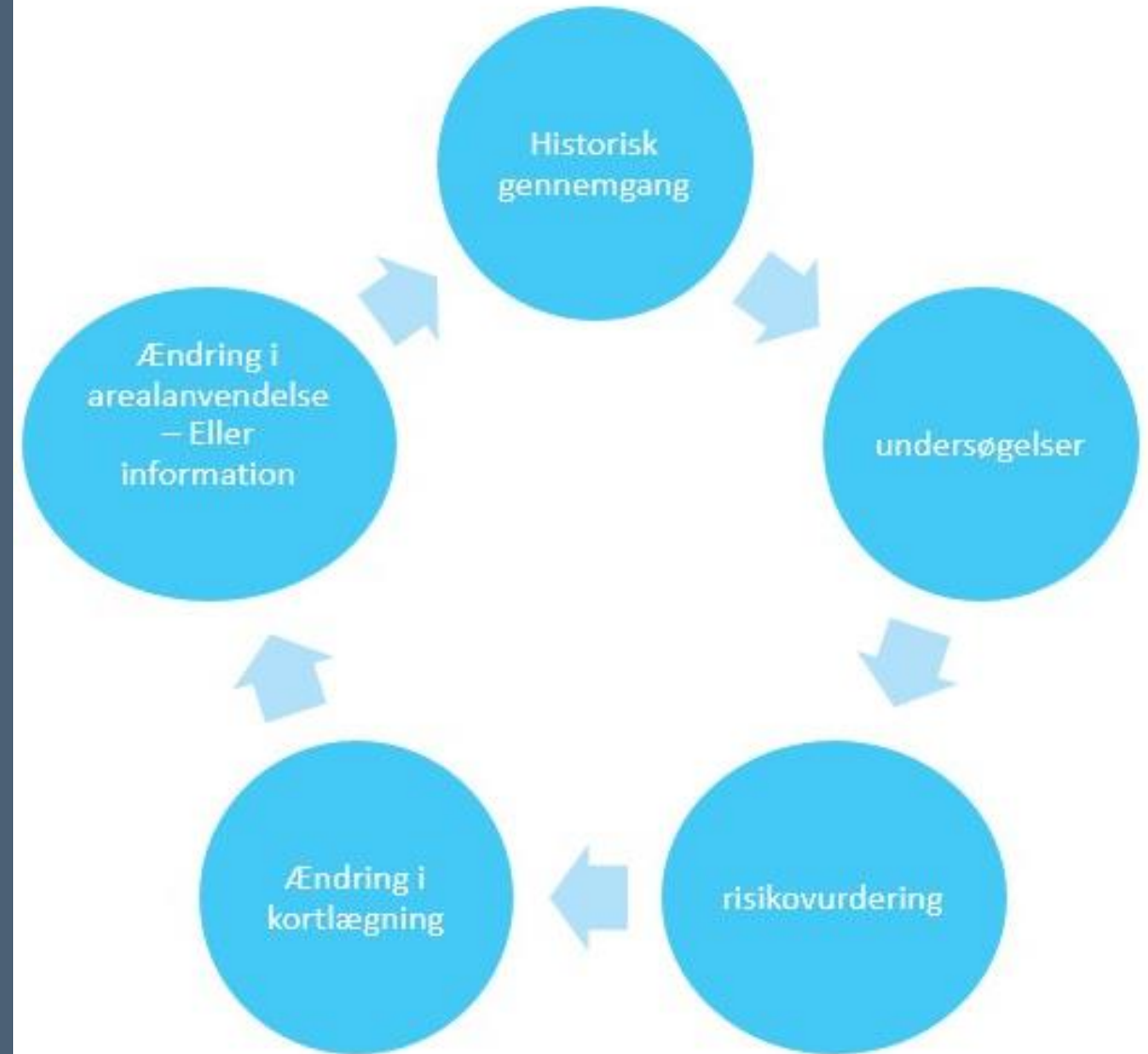
- Flere penge
- Prioritere hårdere
- Øge privat ansvar
- File på til forsigtighedsprincippet

Hvorfor bliver opgaven større?

Vi vender tilbage til de samme grunde, pga.

- Fit-for-use princip og risiko baseret tilgang
- Driftsløsninger
- Krav om genanvendelse og cirkulær økonomi
- Øget informationsniveau...

Øget information

- Fokus på flere spredningsveje
- Nye stoffer, flere stoffer, stoffer uden kravværdier
- Forvirring om punkt vs. fladekilde vs. diffuse kilder

**Vi har et
kompleksitetsproblem
og vi har et
ressourceproblem**

**Jordforureningsopgaven -
Tid til et servicetjek?**

-veje man kunne gå...

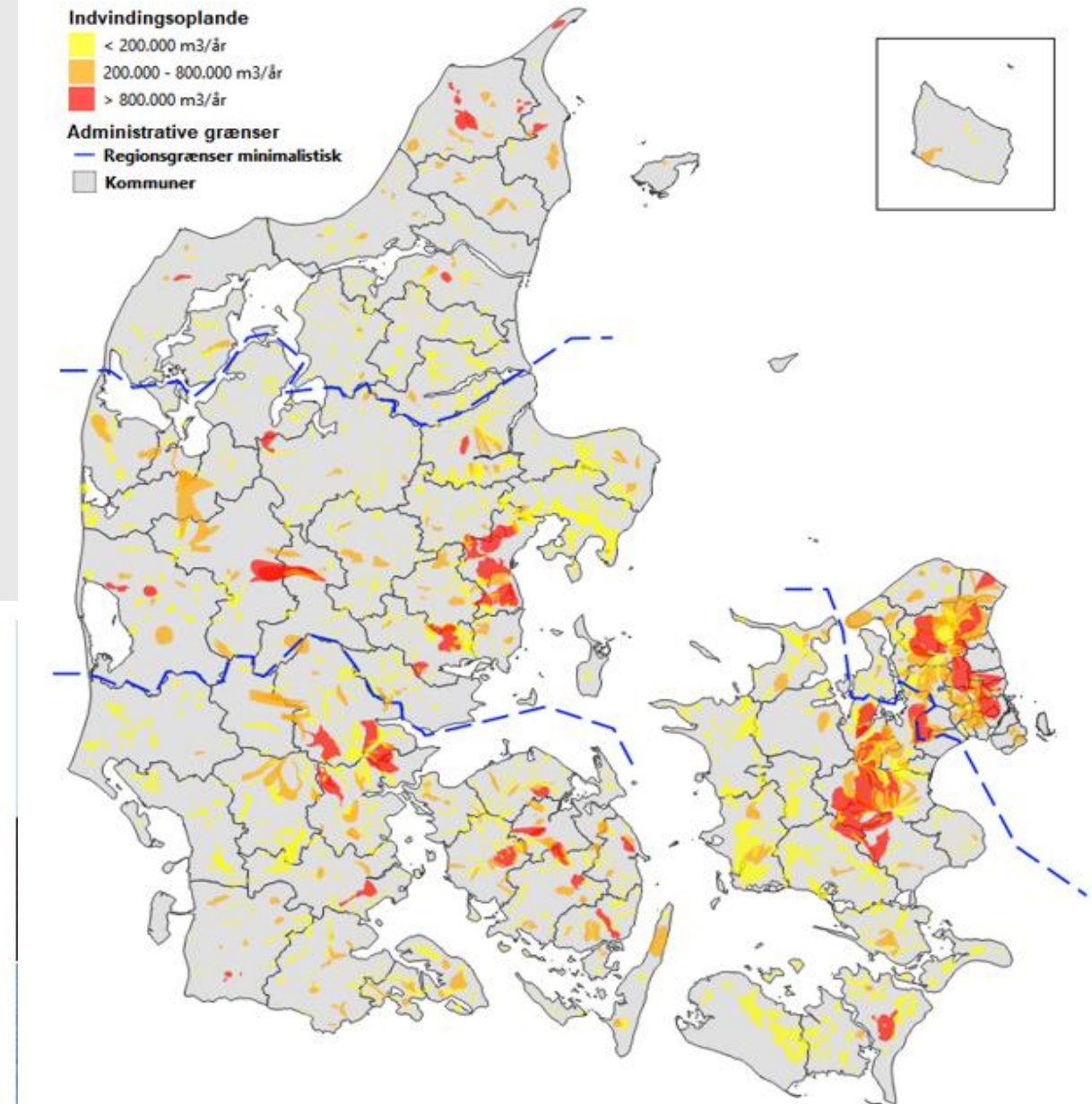

Sammenhængen mellem punktkilde og arealindsats

Pt.

- Forskellige plankadencer
- Ikke sammenhængende geografier
- Ikke sammenhængende prioritering

Drikkevandsdirektivets artikel 8 –
definering og gennemførelse af
forebyggende og afhjælpende
foranstaltninger i indvindingsoplandene,
tilbagevendende 6-årige planer

Figur 1 Oversigtskort over indvindingsoplande i Danmark. Oplandene er inddelt i 3 kategorier afhængigt af indvindingsmængde.

Forsimpelt illustration af mulige kilder til forurening af grundvandet med pesticider og biocider (modificeret fra Insa-Drikkevand)

Kilde: Insa

Grænseværdier og baggrundsniveauer

Grænseværdier bør fastsættes under hensyn til

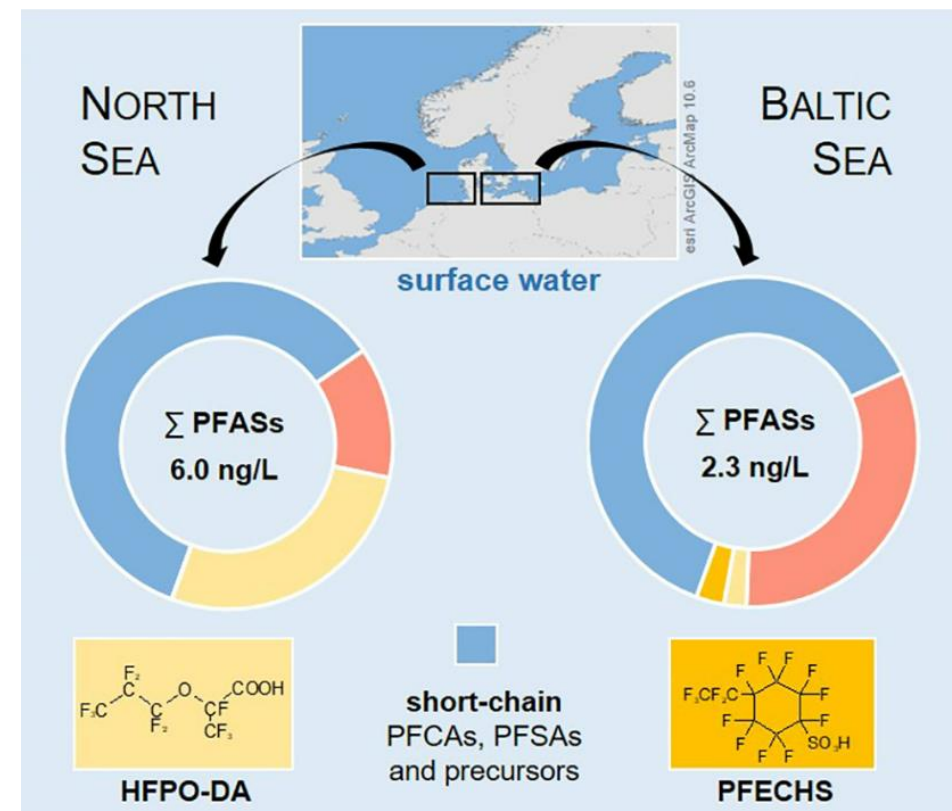
- Naturlige såvel som anthropogene baggrundsværdier¹⁾,
2)
- Supplementære og sammenlignelige risici ³⁾ , 4)

1) Sweden – guideline in impact assessment <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/styrmedel/samhallsekonomska-analyser/> and application guidelines at values for lead

2) Flanders, 3M surroundings, presented in Stockholm 2023

3) Jussi Reinikainen, How does EU's policy framework tackle prevention and management of PFAS pollution?, AquaConsoil 2023: "Huge variability between different PFAS thresholds values , including their level of health protection, even in similar contexts (e.g. fish consumption)

4) Inspiration from ALARA principle applied by EUC and WHO to food criteria: guideline values set to upper 5 percentile of values found

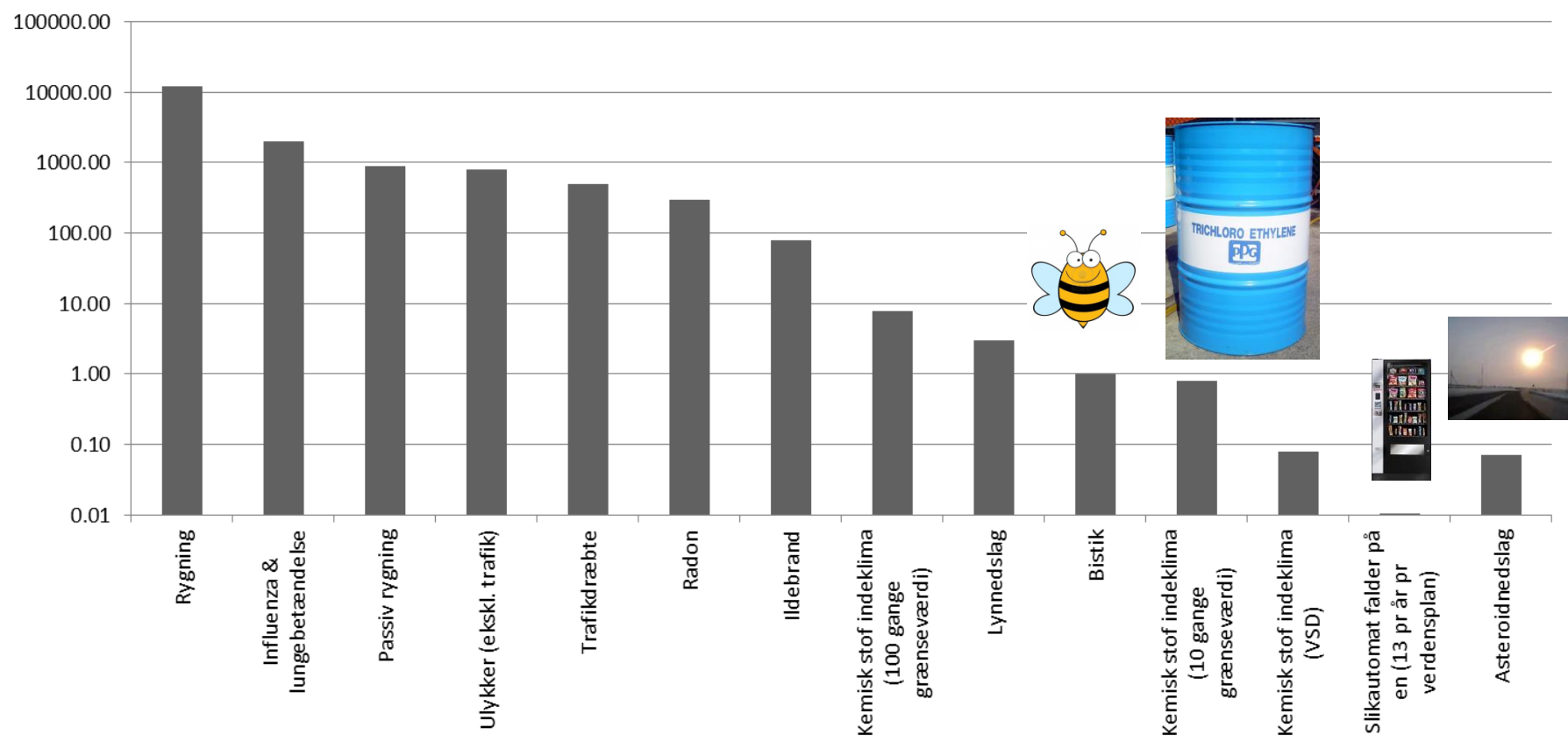
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969719324167>

Forsigtighedsprincip og beskyttelsesnivauer

Sundhedseffekt som kvalitetskriterie. Vi har naturligt forekommende stoffer, der er farligere end jordforurening.

Dødsfald / mio / år, årsag

Toksikologisk fastsat

grænseværdi = LOAEL+UF1 +UF2 +UF3

UF1 (Usikkerhedsfaktor 1) = (dyr til mennesker),

UF2 = forskelle mellem mennesker),

UF3 = anden usikkerhed (ingen kendte eller nævnte usikkerheder i dette tilfælde).

Muligt supplerende hensyn som supplement til forsigtighedsprincippet i lovgivningen

- Bæredygtighed i indsatsen (Sustainable remediation)
- Genanvendelse (cirkulær økonomi både af areal og materialer)
- Fit-for-use som målværdi
- Proportionalitet

JFL § 1. Loven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed.

Styrkelse af den private indsats

- Overlevering til grundejere og forsyninger af driftsansvar
 - ventilationsanlæg
 - pumpeanlæg
 - monitoring
- Fremadrettet grundejeransvar, evt. dokumentationskrav ved salg (soil certificate)
- Fradragsret for miljøforbedrende indsats (herunder grundvand)
- Bedre kvalitet af baseline og vilkår for IED virksomheder (region som høringsberettiget)
- Bedre påbud (passivitet, vilkår)

Post scriptum: Mest sandsynligt

Politisk vil vi ikke:

- øge andelen af offentlige budgetter brugt på jordforurening (væsentligt)
- give os på forsigtighedsprincippet
- Overføre dele af indsatsen til private grundejer

Resultat: ventelister (og vandrensning) forhåbentlig en bedre integration med arealindsatsen for grundvandsbeskyttelse

“Rationing is the limiting of goods or services that are in high demand and short supply. It is often undertaken by governments as a way of mitigating the impact of scarcity and dealing with economic challenges.”

